

مهمانان

ادب مهمان نوازی

پرهیز از روزه: رسول خدا (ص) فرمود: ... سزاوار نیست میزبانان روزه بگیرند، مگر با اجازه مهمانشان؛ مبدا مهمان شرم کند و با آنکه به غذا میل دارد برای رعایت ایشان آن را ترک کند.

اطعام میوه مهمان سرزده و دعوت شده: امام صادق (ع) فرمود: هرگاه برادرت نزد تو آمد آنچه در خانه داری برایش بیاور و هرگاه وی را دعوت کردی برای پذیرایی از او بکوش.

امام صادق (ع) فرمود: هرگاه برادرت بر تو وارد شد نگو آیا امروز چیزی خورده ای؟ بلکه آنچه در خانه داری برایش بیاور، چون بخشنده به تمام معنا کسی است که آنچه نزدش باشد ببخشد.

هم غذاشدن با مهمان: امام کاظم (ع) فرمود: هرگاه برای رسول خدا (ص) مهمانی می آمد با وی غذا می خورد و از غذا دست نمی کشید تا اینکه مهمان دست بکشد.

آداب سفره مهمانی: فضل بن یونس گوید: روزی در خانه ام بودم. خادم وارد شد و گفت: مردی که کنیه اش ابوالحسن و نامش موسی بن جعفر است، کنار در خانه است. گفتم ای خادم! اگر همان کسی است که می پندارم، تو در راه خدا آزادی. شتابان از خانه بیرون رفتم و دیدم هموست. گفتم: آقای من! فرود آی، پس فرود آمد و به مجلس درآمد. رفتم که او را در صدر مجلس بنشانم. فرمود: ای فضل! صاحبخانه از دیگران به صدر مجلس سزاوارتر است، مگر اینکه مردی از بنی هاشم (سادات) باشد. گفتم: شما که چنین هستی فدایتان شوم. سپس گفتم: خدا مرا فدایت کند، غذا برای اهل مجلس آماده است، اگر اجازه می فرمایی حاضر کنم. فرمود: ای فضل! مردم می گویند: این، پذیرایی مهمان ناخوانده است و آنان این گونه پذیرایی را خوش ندارند؛ ولی من کراهتی نمی بینم. دستور دادم خادم تشت [برای شست و شوی دست] آورد و امام (ع) نزدیک آن شد و فرمود: ستایش خدای را که برای هر چیزی حدی قرار داده است. گفتم: فدایت شوم، حدّ این (ظرف) چیست؟ فرمود: اینکه صاحبخانه پیش از دیگران آغاز کند تا مهمانان نشاط یابند. سپس سفره انداخته شد. پرسیدم: حدّ این چیست؟ فرمود: در ابتدای آن بسم الله گفته شود و هرگاه برچیده شد، حمد خدا به جا آورده شود. سپس خلال دندان آورده شد. پرسیدم حدّ این چیست؟ فرمود: اینکه نوک آن را بشکنی تا لثه را زخمی نکند. سپس آب آورده شد. پرسیدم حدّ این چیست؟ فرمود: از قسمت دسته لیوان و از قسمت شکسته آن اگر شکسته باشد نوشی، چون نشستگاه شیطان (آلودگی) است. هرگاه آب می نوشی بسم الله بگو و در پایان حمد خدا به جای آور. ای فضل! صاحبخانه، آخرین نفری باشد که پس از غذا دستش را می شوی.

پاداش گرامیداشت مهمان

تأمین روزی و مغفرت گناهان: رسول خدا(ص) فرمود: همانا مهمان با آمدنش روزی خود را از آسمان برای میزبان به همراه می آورد و هرگاه غذا خورد خدا به برکت آمدنش نزد آن ها آنان را می بخشد؛ همچنین فرمود: مهمان هرگاه بر قومی وارد شد روزی خود را می آورد و هنگام رفتن همه گناهانشان را با خود می برد.

تداوم خیر: رسول خدا(ص) فرمود: امت من مادامی که به همدیگر مهر می ورزند و هدیه می دهند و امانت را به صاحبش برمی گردانند و از حرام می پرهیزند و مهمان را تکریم می کنند پیوسته در خیر (نیکی) اند.

تقویت روحی: امیرمؤمنان(ع) فرمود: نیروی تن آدمیان به غذا خوردن است و نیروی جانشان به غذا دادن.

برگرفته از مفاتیح الحیاة اثر عبدالله جوادی آملی

معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشکده فناوری های نوین پزشکی